

Nieszawa, 9 stycznia 1424

Kasztelan rypiński [i starosta inowrocławski oraz nieszawski] Jan Kretkowski (starszy) przeprasza wielkiego mistrza zakonu krzyżackiego Pawła von Rusdorfa, że nie odpisał od razu na jego listy, ale przebywał u króla [Władysława Jagiełły]. Nie zgadza się z zarzutem, że ktoś z jego starostwa w borze nieszawskim ograbił poddanego wystawcy, Jana [z Bąkowa?], z dwóch pancerzy i wałacha. Prosi, aby adresat nie dawał wiary takim informacjom. Ze zdziwieniem przyjmuje dochodzące do niego pogłoski, że wielki mistrz uważa go za osobę działającą przeciwko niemu. Kiedy [bowiem tylko] poznał go w Brodnicy, to zaraz pozytywnie wypowiadał się o nim wobec króla i rady królewskiej jeszcze w czasie, kiedy [Paweł von Rusdorf] nie był wielkim mistrzem, jako o osobie prawej i dążącej do zgody. Zapewnia, że pragnie pozostawać sługą wielkiego mistrza i pragnie, aby ten za takiego go uważał.

Oryg.: GSPK, XX. HA, OBA, nr 4230, pap., lac., wym. 290 × 212 mm, wygniecenia i lekkie zaplamienia, naddarty lewy margines, in dorso ślad po zamykającej list pieczęci wystawcy (wosk przez papier, śr. śladu pozwala wnioskować, że chodzi tu o pieczęć Jana Kretkowskiego o śr. 22 mm, zob. DokumentyMełno, s. 47, 48), kustodii i papierowego paska zabezpieczającego pieczęć brak, ręką z pierwszej ćwierci XV w. notatka w języku niem.: Von den panczirn | Pankow wegen, nowożytna notatka o treści i dacie rocznej listu w języku lac.

Reg.: RHD 1/1, nr 4230.

Adres [in dorso]: ^aMagne serenitatis domino Paulo ac domino | magistro generali tocius Prussie¹, domino sibi gracioso, presens dandum.

^bServicium promptum ad quevis genera mandatorum predirectum! Magne serenitatis domine ac domine! | Vestra serenitas scripsit nobis litteras et nos tunc temporis in presencia non eramus, sed fuimus circa | ilustrissimum regem nostrum², ut nobis de tali non inputetis seu pro malo habeatis, quia vobis | rescriptum non dedimus, et scripbit [s] serenitas vestra pro domino Johanne consodali vestro³, quomodo et qualiter sibi receperunt duas loricas et unum sphadonem ac alias res cum hoc in borra Nesszoviensi, in distancia unum miliare [ss] a civitate Thorun⁴. Sciet serenitas vestra, quo duo miliaria factum est a Nesszovie⁵, prout solus nuncius nobis retulit, velde molestor de isto facto. Propterea, si aliquis vobis scripsit aut nerravit [s]^c, quod aliquis ex nostris autem in tenitorio nostro tale dampnum facerat, talibus nolite fidem creditivam adhibere, quia tales ego non servo, qui talia deberant facere. Ceterum, serenissime domine, si serenitas vestra scit, dignemini michi rescribere et in isto volo me ostendere, et in ipso vindictam retribuere, sicut pro hiis habeo. Serenissime domine, intelligo, quod sunt aliqui, qui vellent me in obrobrium vestrum inducere. Ideo peto serenitatem vestram, tamquam dominum meum graciosum, talibus non adhibeatis fidem creditivam, quia sicut ego serenitatem vestram cognovi in Brodnicza⁶, tunc ego narraui regi nostro illustrissimo ac aliis dominis terre nostre, quomodo serenitas vestra iusticialiter tenuit, dummodo adhuc magister generalis non erat, et iam tracsistis [s]^d ad pacem et ad concordiam. Propterea serenitatem vestram flagito, tamquam dominum meum graciosum, dignemini me pro servitore vestro habere, quia ego servitor vester volo fieri et hoc, quod esset cum honore meo ac cum iure. Datum et actum Nesszovie in dominica proxima post Ephifanie [s] sub anno Domini millesimo CCCC^o XXIII°.

^eJohannes Cretkoszky nunc | castellanus Ripinszky⁷, servitor vester.

^a Inicjał wysokości ok. 3 wersów.

^b Inicjał wysokości ok. 2 wersów.

^c Winno być narravit.

^d *Winno być traxistis.*

^e *Inicjał wysokości ok. 2 wersów.*

¹ *Paweł von Rusdorf, prokurator kętrzyński 1412, komtur tucholski 1413–1414, komtur papowski, tucholski i wójt lipieniecki 1413–1414, podskarbi 1414–1415, komtur gniewski 1416, wielki komtur 1416–1418, wielki szatny 1415–1416, 1418–1422, równocześnie komtur dzierzgoński, wielki komtur 1416–1418, wielki mistrz zakonu krzyżackiego 1422–1441 (C. A. Lückerath, *Paul von Rusdorf. Hochmeister des Deutschen Ordens 1422–1441*, Bad Godesberg 1969; *Hochmeister*, s. 122–128; *Jähnig*, s. 290, 292, 294, 295, 303, 315, 318; *Heckmann*, s. 152, 207, 219, 221, 247, 405, 427, 477, 484, 584).*

² *Król Władysław Jagiełło od grudnia 1423 do stycznia 1424 przebywał na Litwie (GąsiorowskiItinerarium, s. 100, 101), wydaje się zatem, że wystawca właśnie tam mu towarzyszył.*

³ *Być może chodzi o jednego z trzech Janów z Bąkowa w okręgu tczewskim, działających w latach 1423–1454, dwóch z rodziny Frischenbachów i jednego o przydomku Schoff (K. Bruski, *lokalne elity rycerstwa*, s. 213, 214)*

⁴ *Toruń (niem. Thorn), miasto, gmina loco, powiat toruński, woj. kujawsko-pomorskie, w państwie krzyżackim siedziba komturii.*

⁵ *Chodzi tu o zapewne Nowe Miasto Nieszawę, lokowane w 1424 (zob. S. Józwiak, *Nowa Nieszawa (Dybów) naprzeciwko Torunia w latach 1423–1460/62 w świetle średniowiecznych źródeł pisanych*, w: *W poszukiwaniu zaginionego miasta: 15 lat badań średniowiecznej lokalizacji Nowej Nieszawy*, red. A. Andrzejewski, P. Woroniecki, Łódź 2015, s. 15–17).*

⁶ *Brodnica (niem. Strasburg), miasto, gm. loco, pow. brodnicki, woj. kujawsko-pomorskie. Nie wiadomo, kiedy wystawca mógł poznać adresata w Brodnicy, zgodnie z dotychczasową wiedzą Paweł von Rusdorf nie sprawował tam nigdy żadnego urzędu.*

⁷ *Jan Kretkowski (starszy) h. Dołęga, cześnik dobrzyński 1406–1415, kasztelan rypiński 1418–1428, kasztelan dobrzyński 1429–1433, starosta nieszawski 1423–1424, starosta inowrocławski 1424–1426, starosta radomski 1432–1433 (UM, s. 300, 340; UKD, s. 142, 143, 164, 224, 225, 237; 258, 261, 286, 305; *Uzupełnienia do spisów urzędników małopolskich XII–XVIII wieku*, oprac. W. Bukowski, A. Falniowska-Gradowska, W. Kłaczewski, J. Kurtyka F. Sikora, w: *Burgrabiowie zamku krakowskiego XIII–XV wieku. Spisy*, oprac. W. Bukowski, Kórnik 1999, s. 100, 101).*